Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anu 40 franci, pe şése lunī 20 franci, pe trei lunī 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorī.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunī 5 fl., pe treī lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anŭ 12 fl. pe şése lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banī.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 67. Braşovŭ, Joi 23 Martie 1889.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunī 3 fl.
pe şese lunī 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunī 10 francī,
pe şese lunī 20 francī,
pe unŭ anŭ 40 francī.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ 2 fl. —
pe şese lunī 1 fl. —

Pentru România şi străinătate:

pe anŭ 8 francī.
pe şese lunī 4 francī.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carī se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 22 Martie v.

In ajunulŭ şedinţelorŭ, ce se vorŭ ţine în Năsĕudŭ pentru introducerea noului statutŭ privitorŭ la administrarea fondurilorŭ grănitĕrescī, care statutŭ voiesce sĕ-lŭ impună guvernulŭ cu ómenii sĕi foştilorŭ grăniţerī din teritorulŭ regimentulul alŭ II-lea românŭ, este de mare interesŭ a cunósce şi părerile, ce domnescŭ în poporŭ.

De aceea dămŭ locŭ mai josŭ unei corespondenţe, ce nī-o trimite unŭ fruntaşŭ sătenŭ grăniţerŭ, în care se oglindéză părerile ce domnescŭ p'acolo în sînulŭ poporului grăniţerescŭ năsĕudenŭ, despre modulŭ de chivernisire a averei grăniţerescī, despre reformele plănuite şi paşii ce ar fi a se face faţă cu ele. Lăsămŭ sĕ urmeze corespondenţa aşa cum ni s'a trimisŭ, fără nicī unŭ comentarŭ din parte-ne:

Domnule Redactorŭ!

Noi moşnenii simţimŭ când are sĕ se facă iérnă şi primăvéră, că una cu plóiă şi omĕtŭ, cealaltă cu plóia şi înverḑitŭ se începe, că de nu se începe aşa, nu la multŭ bine ne aşteptămŭ. Şi aşa judecămŭ noi tóte lucrurile, după a gândirei nóstre fire, că ce sfĕrşitŭ potŭ sĕ arate.

Ne dóre auḑindŭ povestindu-se că averea nóstră grăniţerescă dela Năsĕudŭ sĕ o chivernisescă în viitorŭ comunele, éră nu noi grăniţerii; adecă nu noi moşnenii, ci veneticii precum înţelegemŭ noi, de vreme ce scimŭ câte lucruri se facŭ pe sate din poruncile mai înalte, pe carī noi nicī după mai mulţī anī nu le pricepemŭ, ci trebue numai sĕ plătimŭ ca sĕ nu ne ducă executorii cu gendarmii bucăciórele.

Noi vedemŭ şi cine-'sŭ comunele, adecă: unŭ birĕu şi unŭ notăraşŭ veneticŭ; şi pentru faptele lorŭ plătindŭ sĕ luămŭ şi rĕspunderea asupră-ne?

Cetea din gazete odată badea Toderŭ a Popenilorŭ: „Amŭ nu se temŭ Românii de scurtărī că au atâţia cărturarī câtŭ vai Dómne!"

Ei bine, déră noi scimŭ că opinca sĕ învêrte dela papucŭ, şi décă papuculŭ a călcatu rĕu, apoi, veḑī Dómne, plătesce opincă cu aţele şi cu obielele! Nu putemŭ ḑice că nu avemŭ cărturarī, ba da, şi încă ni s'ar părea pré mulţī că la stupulŭ unde-sŭ multe matce vedemŭ noi sfĕrşitulŭ! Cărturarii noştri, pe cari-i scimŭ, toţi ş'o făcutŭ bibliile lorŭ prin oraşe marī pe la scóle înalte din Graţŭ, Beciu, Peşta, Sibiiu, Cluşiu, Praga şi Gherla, şi au atâtea biblii câtŭ nu ar încăpé nicī într'unŭ coranŭ. Pentru aceea póte nu se nărăvescŭ socotindu-şī fiecare biblia lui de cea mai bună, adecă cum se face la noi în satŭ, că lucrurile atâta s'au desbătutŭ, până rĕsbătându-se au rĕmasŭ sătenii dela patru boi cu câte o vacă şi şi aceea nu sciu până când?!

Déră noi dela aceştī mucenicī nu mai putemŭ aştepta nimicŭ pentru că alŭ lorŭ plugŭ biblia fiindŭ, parte-sŭ dascălī marī şi micī, parte-sŭ diregĕtorī civilī, politicī şi bisericescī, adecă toţī sluşbaşī, ér noi din moşī strămoşī scimŭ că sluga nu-i stăpânŭ, şi cine-i slugă, trebue sĕ jóce după voia stăpânului sĕu şi nu după a inimei sale voiă. Cei cincī advocaţī, carī cu noi se socotescŭ a fire, prigoniţī fiindŭ, îşī au şi ei frica lorŭ.

Apoi dară a cui e respunderea dacă averea nóstră grăniţerescă va trece la străinī? Pentru că noi aşa gândimŭ că chivernisândŭ străinii averea nóstră, socoti-vorŭ a fi ei întâiu şi numai ce le vorŭ întrece lorŭ, ne vorŭ da şi nouĕ. Déră şi acésta, când se nimeresce ca omului pământeanŭ sĕ-i întrécă?

Vĕditŭ se pare a fi că chivernisirea averei grăniţerilorŭ prin comune, dovedesce schimosirea tabulei nóstre de drept, adecă sărăntocii de grăniţerī la averea lorŭ sĕ nu mai aibă dreptŭ. Ei déră noi prostimea nu putemŭ ḑice, că nu avemŭ dreptŭ, căcī averea e în mâna nóstră, şi noi numai pe aceea o avem, de vreme ce altă avere nu amŭ pututŭ face, pentru că cătane fiindŭ mai o sută de anī şi apărândŭ avutulŭ ţĕrei de duşmanī, parte nī-au rĕmasŭ ósele prin bătăi, parte, sosindŭ acasă éră numai ose, nu amŭ putută agonisì ca sĕ avemŭ şi noi ca vecinii noştri. Cu atâta mai vêrtosŭ, că aşeḑĕtura nóstră naturală, după muncă de unŭ anŭ, abia ne aruncă semênţa înapoi. Aşadéră, de ce sĕ ne chivernisescă alţii averea în folosulŭ lorŭ, pe când ne simţimŭ destoinicī a nī-o chivernisì noi în folosulŭ nostru şi alŭ urmaşilorŭ noştri moşnenī grăniţerī, fiă cu toţii împreună orī fiăcare în parte?

Noi, cu a nóstră pricepere, vĕḑêndŭ cum umblă vremile, socotimŭ că respunderea de până aicī e a advocaţilorŭ noştri, pe carī i-a îndreptăţitŭ legea firei şi noi se fiă acelei averī credincioşī păzitorī. Ei suntŭ datorī a ne chema pe noi toţī prostimea, la o strînsură, orī unde în ţéră, şi sĕ ne spună că ce au făcutŭ până acum, ca sĕ scim cum au umblat ei la monarchulŭ nostru şi ce le-a spusŭ? Eară noi prostimea apoi sĕ ne înţelegemŭ romănesce şi creştinesce că ce ar fi de făcutŭ în privinţa chivernisirei averei nóstre? Şi că ce paşī s'ar afla de bine a se mai face? Décă din sfătuirea nóstră eşi-va ca sĕ mergemŭ la monarchulŭ nostru celŭ bunŭ, ca şi la străbunii lui cei milostivī, apoi şi noi cătanele ne vomŭ duce şi vomŭ vorbi, care cum vomŭ puté după cum amŭ învĕţatŭ în cătăniă, nemţesce orī românesce, cu Majest. Sa şi décă Monarchulŭ nostru ar gândi de bine a fi, ceea ce noi nu credemu, sĕ méargă averea nóstră la străinī, ne vomŭ ruga cu umilinţă ca sĕ se milostivéscă prea graţiosŭ a constrînge şî pe Secui la rĕpunerea averei împărţită între ei şi a-o da comunelorŭ spre chivernisire; éră décă s'ar milostivi a ne lăsa sĕ impărţimu averea între noi, (ceea ce ér cu anevoiă putemŭ socoti, pentru că averea nóstră nu este avere de negoţŭ, ci e lumina întunerecului, ar fi că ni-s'ar stînge lumina aprinsă de străbunii Majestăţii Sale, ceea ce şi a presupune numai iertatŭ lucru nu ar fi) am împărţi-o între noi, şi pentru asta împărţire făcută între noi, înaintea lumei datorī vomŭ fi a lua noi respunderea faţă cu următorii noştrii; éră pentru strîcarea aşeḑĕmintelorŭ de cultură, din pricină de neavere, rĕspunderea rĕmâne-va

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Regele Milanŭ.

(Fine.)

Cu o ḑi mai târḑiu sosì Rayovicī şi Petrovicī în Nişŭ. Era 10 óre nóptea. O nópte viforósă şi întunecósă se aşedă asupra Nişului, în care domnea o tăcere adêncă; numai icī şi colo se furişia încetinelŭ, ca unu spiritŭ alŭ trecutului, câte unŭ Turcŭ prin stradele mute. In conacŭ ardeau luminărī, căcī erau aşteptaţī miniştri.

Garaşanin, care veghiase multe nopţī şi avea se se lupte cu cele mai miserabile greutăţī, spre a-şī aduce la valóre inteliginţa sa, odihnia ostenitŭ în patŭ. Ca fulgerulŭ se ridică când intrară prietenii. „E bine" — ḑise elŭ — „c'aţī venitŭ, am lipsă de ajutorulŭ vostru faţă cu regele, care tóte vré sĕ le lase baltă şi sĕ plece." Se sfătuiră până în dorī de ḑi, la 8 óre intrară miniştrii în sala de primire a regelui, o odae simplă, spoită albŭ. Regele nu-şī ascunse simţulŭ de neplăcere. Elŭ părea ostenitŭ, perplexŭ, mâna sa se recise ca ghiaţa şi se împiedeca în vorbire. Miniştrii 'i împărtăşiră ca resultatŭ alŭ sfătuirilorŭ lorŭ, că cabinetulŭ nu va aproba nicī-odată intenţiunea regelui de a abdice dela tronŭ, că de aceea membrii guvernului au refusatŭ sĕ se presenteze în Nişŭ şi că-i propunŭ a face o schimbare în ministerulŭ de esterne, a se re'ntórce imediatŭ la armată şi a lua érăşī comanda. Regele, care şedea într'unŭ fotoliu de stejarŭ, sări deodată în susŭ. „Este strălucită situaţia în care amŭ ajunsŭ!" — strigă elŭ. „Trupele mele nu voiescŭ sĕ se bată, guvernulŭ meu nu voesce sĕ mĕ asculte — în adevĕrŭ sunt unŭ principe de invidiatŭ!"

Fiă-care din miniştri luà cuvêntulŭ, fiă-care vorbì ca unŭ înţeleptŭ cunoscĕtorŭ de ómenī, precautŭ şi totuşī câtŭ se putea de hotărîtŭ. Regele asculta ca şi când n'ar vré sĕ crédă ce aude. „Trebue sĕ mergu", ḑise elŭ deodată, „îmī este clarŭ, nu esistă unŭ altŭ mijlocŭ. Eu singurŭ portŭ vina tristei nóstre situaţiunī, poporului 'i trebue o jertfă; trebue sĕ mĕ ducŭ, nu potŭ sĕ rĕmânŭ!" — „Nu poţī merge, Sire", ilŭ întrerupse Garaşanin; „eştī rege şi tată şi amêndoi îţī impunŭ îndatorirea de a persevera. — Regele pentru-că nu póte voi sĕ isbucnéscă unŭ rĕsboiu civilŭ; tatălŭ pentru-că nu póte lăsa fiiului sĕu o tristă moştenire, nu póte sĕ sufere, ca regimulŭ copilului sĕu sĕ fiă legatŭ de o mare nenorocire." — „E bine, dér atuncī sĕ se facă regina regentă!" strigă Milanŭ, „eu sunt gata de a lua asupră-mī postulŭ unui comandantŭ alŭ armatei." — „Nu este acésta abdicarea la tronŭ înaltă formă?" întrebà Garaşanin. — „Dér voiescŭ sĕ aibă acéstă regenţă! Regina voiesce tronulŭ. Sĕ-lŭ aibă dér!" Regele luase la cuvintele acestea o posiţiă ameninţătóre faţă cu miniştrii sĕi, vocea sa tremura, din fiă-care cuvêntŭ alŭ sĕu rĕsuna adêncă patimă.

„Regina", ḑise Rayovicī, ne-a primitŭ înainte de plecarea nóstră; fiăcare din noi i-a spusŭ, care este convingerea sa. Ea va primi totŭ ce veţī ordona Maiestatea Vóstră, căcī scie, că pentru fiecare dintre miniştri numai dorinţa regelui este valabilă şi că fiăcare din noi mai bine va jertfi capulŭ sĕu decâtŭ unŭ pĕrŭ din capulŭ Maiestăţii Vóstre." — Regele părea liniştitŭ; urîta suspiţiune în contra reginei, ce se încuibase în sufletulŭ lui, nu era delăturată, dér încrederea în consiliarii lui părea că s'a reîntorsŭ; elŭ îşī schimbà tonulŭ şi aruncându-se ostenitŭ în fotoliu ḑise: „Bine, voiu sĕ-mī daţī timp de cugetare; daţi-mī 3 óre timpŭ. Duceţi-vĕ! Numai Garaşanin sĕ rĕmână." — Urmà o lungă pausă, se făcŭ o adêncă tăcere, o tăcere, în care luptele, ce mişcau pe rege şi pe ministrulŭ sĕu, păreau a se continua. Deodată ḑise Garaşanin cu o sĕrbătoréscă seriositate: „Sire, înainte de a decide definitivŭ voinţa Vóstră, binevoiţī a asculta încă odată pe celŭ mai credinciosŭ dintre credincioşii voştri. Acéstă abdicare nu-i iertatŭ sĕ se întêmple şi nu voiu da nicīodată consimţĕmêntulŭ meu la ea. Nicī-odată! Sunt în posesiunea puterei, o voiu esercia în acestŭ casŭ, precum îmī dicteză datoria şi iubirea de patriă, pe deplinŭ consciu că am sĕ rĕspundŭ de ceea ce facŭ. Póte cineva sĕ acuse pe unŭ ministru, care restórnă pe unŭ rege, nu însĕ pe acela,

acelora carĭ cu volniciă silescŭ risipirea lorŭ.

Dreptŭ aceea afle toțĭ, carĭ ne cunoscŭ și cărora li se cuvine a scì gândulŭ nostru, că dreptate ceremŭ după dreptŭ și aceea a ni se țintuì pe cale pacinică dorimŭ și anume pe calea Coronei, cum am arătatŭ mai susŭ.

Sub sistemulŭ de guvernare alŭ luĭ Tisza.

In 22 Martie n. c. s'a pertractatŭ înaintea juriului din Aradŭ procesulŭ de pressă intentatŭ din oficiu din partea lui Sigismundŭ Ormos, vice-comitele comitatului Aradŭ, și a fisolgăbirĕului Franciscŭ Bessenyei contra lui Anton Kadar (odiniórĕ Binder), redactorulŭ fóiei germane „Freimüthige“ din Timișora pentru trei articulĭ, dintre carĭ unulŭ s'a publicatŭ sub titlulŭ „Hienele administrațiunei“. In toțĭ trei articulii susŭ ḑisulŭ vice-comite și solgăbirĕu suntŭ acusațĭ cu cele mai marĭ fără de legĭ, ḑicêndu-se, că ei prin uneltirĭ de speculă neiertate despóiă poporulŭ și-lŭ înșelă fără nicĭ o milă. Jurații prin maioritate de voturĭ au constatatŭ, că articulii lui Kadar conținŭ în adevĕrŭ atâtŭ delictul vătămărei de onóre, câtŭ și calumniă contra numițilorŭ funcționarĭ, dér pentru acésta l'au declaratŭ ca nevinovatŭ și tribunalulŭ pe basa acesta a achitatŭ pe Kadar, ér pe acusatorĭ i-a judecatŭ sĕ plătéscă 120—150 fl. remunerațiă la advocațĭ și 163 fl. pe séma martorilorŭ. — Se înțelege, verdictulŭ acesta, pronunțatŭ contra slușbașilorŭ d-lui Tisza, a supĕratŭ multŭ pe guvernamentalĭ, ale cărora foi atacă în modŭ violentŭ juriulŭ de pressă.

Oposițiónala „N. Temesv. Ztg.“ scrie din acestŭ incidentŭ unŭ articulŭ, ce-lŭ încheiă cu următórele cuvinte:

„Tóte națiunile au privitŭ în instituțiunea juriilorŭ de pressă o creațiune dintre cele mai liberale. Câtŭ de straniu ni-se pare acum, că tocmai organele „liberale“ de pressă atacă în modŭ atâtŭ de vătămătorŭ juriulŭ de pressă? Insĕ chiarŭ și aci se reoglindéză oportunitatea sistemului de guvernare alŭ lui Tisza. Când jurații au condamnatŭ pe unŭ generalŭ ca Doda, séu pe alțĭ oposanțĭ ai lui Tisza, atuncĭ pressa guvernamentală lăuda pe juriu și-lŭ înălța până la cerŭ. Când însĕ jurații prin verdictulŭ lorŭ înfierară pe unŭ vice-comite, pressa guvernamentală începŭ sĕ urle de îngrețoșare și de consternațiune. Ómenii, carĭ sciu cugeta și judeca obiectivŭ, sciu sĕ aprecieze acéstă pășire.“

Din parte-ne n'avemŭ d'a adauge nimicŭ. Așa înțelegŭ, regimŭ și șoviniștĭ, libertatea, nu numai de pressă, ci libertatea în genere. Numai când e vorba de condamnarea unui Nemaghiarŭ aplaudă toțĭ, oposiționalĭ și guvernamentalĭ, deopotrivă.

Supĕrarea Muscalilorŭ.

Sub titlulŭ „Aprețiărĭ necuviinciose“ scrie „Epoca“ dela 21 Martie:

„On ne peut contenter tout le monde et son père“, (nu poțĭ mulțămi pe tóta lumea și pe tată-sĕu) ḑice moralitatea unei fabule vechĭ, mai vechĭ și decâtŭ cele două ḑiare rusescĭ a cărorŭ supĕrare ni-o arată o telegramă ce dămŭ mai la vale. Orĭ câtŭ de bine ai face, totŭ nu isbutescĭ a împăca pe tótă lumea. O dovadă mai multŭ ne o dă definitiva regulare a cestiei urmărei la tronulŭ nostru. Ceea ce ne-a mulțămitŭ fórte pe noi, a mâhnitŭ cu deosebire multŭ pe ḑiarele rusescĭ „Novoie Vremia“ și „Sviet“. Ĕtă, într'adevĕrŭ, cum resumă telegrafulŭ aprețiările, nu pentru prima óră necuviinciose, ale acelorŭ jurnale:

„Novoie Vremia“ și „Sviet“ esprimă „nemulțămirea lorŭ în privința alegerei „Principelui Ferdinand de Hohenzollern „ca moștenitorŭ alŭ tronului României. „Ele declară, că acéstă decisiune arbi„trară trebuia sĕ fie supusă unei Adu„nărĭ Constituante. Apoi, făcêndŭ alu„siune la recentele expulsărĭ ale supușilorŭ „rușĭ, îndémnă guvernulŭ românŭ sĕ se „păzéscă“.

Norocŭ însĕ, că numitele organe de publicitate nu suntŭ printre factorii înscrișĭ în Constituțiunea nóstră și care trebuescŭ sĕ concure la alegerea Domnului nostru și a urmașilorŭ sĕi; o împrejurare fericită încă este și faptulŭ, că suntemŭ în regulă în privința procedimentelorŭ pentru desemnarea moștenitorului. Nu mai este dér nicĭ *nevoie*, nicĭ *vreme* de a convoca o nouă constituantă, căcĭ o constituantă veche s'a rostitŭ în acéstă cestie. Decĭ, bunŭ alesŭ este Prințulŭ Ferdinand, cu sĕu fără agrementulŭ unorŭ foi rusescĭ.

In privința imputărei a doua, ce se face guvernului, aceea adecă a expulsărei unorŭ supușĭ rușĭ, nu vomŭ cerceta din nou décă ministerulŭ a fostŭ îndreptățitŭ orĭ ba sĕ ia asemenea mĕsurĭ, dér ḑiarele muscălescĭ pe care le-amŭ citatŭ se însărcinéză însele a justifica și legitima acea urmare; ele chiar ne spunŭ sĕ ne *păzimŭ de dênsele*; ne-amŭ păzitŭ și ne vomŭ păzi.

Ér „Telegrafulŭ Românŭ“ (din Bucurescĭ) dela 21 Martie scrie:

Oficiosulŭ organŭ alŭ ministerului de externe din Petersburgŭ „Journal de St. Petersbourg“ publică următórele:

„Guvernulŭ românŭ a credutŭ de „cuviință a alunga de pe teritoriulŭ re„gatului, sub cuvêntŭ de escitare a po„porațiunei rurale în contra ocârmuirei, „pe mai mulțĭ supușĭ rușĭ. Sĕ sperămŭ, „că guvernulŭ românŭ va satisface re„clamațiunea întemeiată, care s'a făcutŭ „cu ocasiunea acestui incidentŭ și va lua „mĕsurĭ pentru ca asemenea lucrurĭ „sĕ nu se mai întêmple în viitorŭ, mul„țumită unui zelŭ prea mare a agenți„lorŭ sĕi.“

Nu cumva Muscalii ar fi avêndŭ pretențiă, ca în locŭ sĕ dămŭ afară din țéră pe iconarii și jugănarii, carĭ propagă rĕscólă prin sate sĕ'i împămêntenimŭ și sĕ'i întêmpinămŭ cu cânteculŭ:

Zdrovstvui ruski serebro, serebro.

Atâta ar mai trebui.

SCIRILE ḐILEI.

Parastasŭ pentru Episcopulŭ Popasu. In biserica Sf. Treime de pe Tocile s'a oficiatŭ în 19 Martie unŭ parastasŭ pentru fericitulŭ Episcopŭ Ioanŭ Popasu. Fiindu-se slujba parastasului, D-lŭ parochŭ V. Sfetea a ținutŭ o vorbire amintindŭ meritele multŭ regretatului episcopŭ, ce și-le-a câștigatŭ pentru națiunea și poporulŭ românŭ pe terenulŭ școlarŭ-bisericescŭ câtŭ timpŭ a păstoritŭ sf. biserică ca protopopŭ în loculŭ sĕu natalŭ, în Brașovŭ, și ca Episcopŭ în Diecesa Caransebeșului.

* *

Din pașaliculŭ lui Banffy. Cei 12 membri *denumițĭ din partea guvernului*, și pe basa statutului impusŭ, în comitetulŭ administrativŭ alŭ fondurilorŭ școlastice centrale și știpendiilorŭ din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului, suntŭ următorii: 1. *Bodo Kálmán*, judele cercualŭ alŭ Beșineului (neromânŭ). 2. *Iakab Janos*, fiscalŭ comitatensŭ (neromânŭ) 3. *Elie Burduhos*, notarŭ comunalŭ. 4. *Vasilie Grozea*, preotŭ gr.-cat. în Maierŭ. 5. *Florianŭ* cav. de *Porcius*, fostŭ vicecăpitanŭ alŭ districtului Năsĕudului. 6. Dr. *Emilŭ Filipanŭ*, medicŭ cercualŭ. 7. *Vasilie Papŭ*, jude reg. 8. *Gregoriu Pletosŭ*, prof. gimn. 9. *Vasilie Onigașŭ*, înv. 10. *Antonŭ Georgiu*. 11. *Stefanŭ Vărărean*. 12. *Procopiu Cutcanŭ*, (toțĭ trei amploiațĭ comitatensĭ). — Inceputulŭ s'a făcutŭ decĭ cu doi neromânĭ; nu va trece mult și vorŭ fi toțĭ doispredéce neromânĭ.

* *

„Valurile Dunării“ la prânḑulŭ lui Bismark. Intre bucățile musicale ce s'au esecutatŭ la prânḑulŭ lui Bismarck, la care a luatŭ parte și împĕratulŭ Wilhelmŭ, cea dinteiu piesă a fostŭ „Valurile Dunării“, cunoscutulŭ valsŭ de Ivanovicĭ, șefulŭ unei musicĭ de Dorobanțĭ. Cântările au fostŭ esecutate de o capelă militară îmbrăcată în haine civile.

* *

Focŭ. In Vale a arsŭ șura lui Ionŭ Itu pricinuindu-i-se o pagubă de 320 fl. și a lui Ionŭ Itu Dotițŭ pricinuindu-i-se o pagubă de 440 fl. Lui Valerie Oprișŭ din Ucea de josŭ i-au ars nisce paie în prețŭ de 200 fl., asigurațĭ. In Șuramare a arsŭ grajdulŭ lui Ionŭ Vladŭ în prețŭ de 200 fl. asigurațĭ; foculŭ s'a produsŭ, ḑice-se, din nebăgare de sémă, fumândŭ tutunŭ în grajdŭ. In Țințarĭ a arsŭ casa nelocuită a vĕduvei Reveica Ciolanŭ, asigurată pe 150 fl.

* *

Postŭ de magistru postalŭ. Cu contractŭ și cauțiune de 600 fl. e de ocupatŭ postulŭ de magistru postalŭ în Dicio-St. Mărtinŭ, comit. Tĕrnava mică. Léfa: 1050 fl. pe anŭ, 145 fl. cheltuelĭ de cancelariă, 257 fl. cheltuelĭ de distribuire și 10% tantieme din venitulŭ brut alŭ oficiului telegraficŭ. Petițiunile se adreséză la direcțiunea poștală și telegrafică din Sibiiu.

* *

De frică. In 30 Martie n. s'a petrecutŭ o scenă grozavă în localitățile reuniunei de consumŭ din Tyrnau. Controlorulŭ Ladislau Emmer, dintr'o familiă distinsă, scóse deodată unŭ revolverŭ în fața publicului și a celorlalțĭ funcționarĭ și slobodi mai multe impușcăturĭ asupra șefului reuniunei, anume Czemez, care a fostŭ numai atinsŭ de unŭ glonțŭ. Restulŭ de două impușcăturĭ le descărcă Emmer asupră'șĭ rănindu-se ușorŭ. Se ḑice că Emmer a comisŭ acéstă faptă de temere sĕ nu fiă descoperită o defraudare mai mare ce a sĕvĕrșit'o elŭ.

* *

Romanŭ confiscatŭ. Oficiulŭ vamalŭ din Pojunŭ, în urma unei ordinațiunĭ ministeriale, a confiscatŭ tóte exemplarele din romanulŭ ce apare în fascicule în Mannheim, cu titula „Das Drama in Mayerling“. Romanulŭ se ocupă cu causele sinuciderei archiducelui Rudolfŭ.

* *

O babă de 129 anĭ. „Epoca“ scrie: In ḑiua de 22 Februarie l. tr. a încetat din viéță femeia Macrina Bendarenco din comuna Sf. George, județulŭ Tulcea, în etate de 129 anĭ aprópe. Până în ultimulŭ momentŭ alŭ vieții sale, ea nu numai că și-a păstratŭ întregimea facultățilorŭ mintale, dér nicĭ odată în viéța ei nu s'a servitŭ de ochelarĭ; în comună ea trecea de cea mai bună lucrătóre în torsurĭ de lână și șĭ-a profesatŭ meseria acésta până în momentulŭ decedării; ea are unŭ fiu mai mare în viéță, în etate de 80 anĭ.

Imbunetățirea sórtei țĕranilorŭ în România.

(Urmare).

D. M. Kogălniceanu: Din discuțiunile urmate în acea adunare, din memoriele și propunerile diferite, din scrierile numerose publicate de pressa din tóte colorile a eșitŭ în fine proiectulŭ legei rurale pe care l'am înfățișatŭ Parlamentului în ḑiua de 2 Aprilie 1864.

In ḑiua acésta, când proiectulŭ s'a presentatŭ Camerei, elŭ s'a publicatŭ și prin „Monitorulŭ Oficialŭ“, nu spre a agita, ci spre a liniști, nu spre a produce rĕscólă, ci spre a o preveni.

V'am spusŭ, d-lorŭ, că însășĭ liniștea era amenințată din ḑiua rĕspândirei proiectului nedreptŭ și nechibzuitŭ elaboratŭ de comisiunea centrală.

Proiectulŭ presentatŭ de mine Camerei, póte că a întărîtatŭ pe stăpânii de moșii, dér negreșitŭ că a liniștitŭ pe țĕranĭ.

Ei bine, pentru acéstă simplă publicare, pe care în posițiunea în care ne aflamŭ în 1864 ar fi făcut'o și unŭ ministerŭ liberalŭ conservatorŭ, mĭ am atrasŭ unŭ teribilŭ votŭ de blamŭ, o declarare din partea maiorității conservatóre, că nu voia a lucra cu mine! Acéstŭ actŭ era preludiulŭ lovirei de statŭ din 2 Maiu 1864.

Onor. D. Carpŭ bucură-se, că astăḑĭ, după 25 de anĭ, i se face aceeașĭ imputare: A cutezatŭ d-sa sĕ publice înaintea alegĕtorilorŭ proiectulŭ de lege care voia sĕ-lŭ propue Camerilorŭ; a cutezatŭ sĕ publice în programulŭ ministerialŭ reformele ce le credea necesare menite de a preveni o nouă rĕsculare a țĕranilorŭ.

Ințelegețĭ fórte bine, că eu, Stanŭ pățitulŭ, eu suferitulŭ, condusŭ cu suvenirile de anulŭ 1864, nu potŭ decâtŭ sĕ compătimescŭ onorabilului D. Carpŭ, și sĕ vĕdŭ în publicarea proiectelorŭ d sale unŭ curagiu care îi face onóre. Bine a făcutŭ că le-a publicatŭ. Glasurile carĭ în 1864 blamau proiectulŭ legei rurale suntŭ astăḑĭ răgușite și puține.

D. Carpŭ n'are dér a se teme de a dobêndi unŭ votŭ de blamŭ, și câtŭ pentru mine îi ḑicŭ: Inainte și înainte! Insĕ acolo unde mĕ despărțescŭ de d-sa este, că după ce a publicatŭ programulŭ sĕu care'i face onóre d-sale și d-lui președintelui consiliului, d. Rosetti, d-sa a făcutŭ concesiunĭ, a permisŭ ca colegii sĕi sĕ'i denatureze proiectele, încâtŭ astăḑĭ ne aflămŭ în fața cu patru proiecte, deosebindu-se unulŭ de altulŭ în mai multe puncte esențiale.

Onor. d-nŭ Aslanŭ, în cuvêntulŭ sĕu, ni-a ḑisŭ unŭ cuvêntŭ fórte înțeleptŭ și pe care cu toții nu trebue sĕ-lŭ scăpămŭ din vedere: La 1866 tóte partidele au contribuitŭ la facerea constituțiunei nóstre politice, totŭ așa noi acum trebue sĕ ne ridicămŭ cu sufletulŭ, și conservatorĭ și liberalĭ, sĕ ne înțelegemŭ ca sĕ dămŭ țĕrei nóstre și o singură constituțiune socială, votată de tóte partidele ce se află în parlamentŭ.

Numai atuncĭ țĕra nóstră va putea da pieptŭ la tóte greutățile și la tóte pericolele, și în timpŭ de pace și în timpŭ de resbelŭ. Dér aḑĭ ce avemŭ

---

care nu se înspăimântă de nimicŭ spre a-lŭ conserva țĕrei sale. Décă nu se póte altfeliu, voiu semna subscrierea vóstră cu mâna mea pe unŭ actŭ, spre a vĕ împedeca de a face aceea, ce póte aduce folosŭ numai dușmanilorŭ voștri.“ — „Voiu sĕ am timpŭ de cugetare!“ replică regele aspru. „Poțĭ sĕ te ducĭ!“ — Garașanin îșĭ făcuse planulŭ. Elŭ părea decisŭ de a interna mai bine pe rege în conacŭ, decâtŭ de a suferi ca sĕ-șĭ părăséscă țéra și tronulŭ.

La 2 óre primi Milanŭ pe miniștrii sĕi. „Vĕ facŭ pe voiă, primescŭ propunerile vóstre!“ le ḑise elŭ. „Voiu merge la trupe, Joica va fi ministru de rĕsboiu, Garașanin rĕmâne în Nișŭ.“ — „Voimŭ sĕ urmămŭ Maiestății Vóstre, viéța nóstră sĕ garanteze și sĕ apere pe rege dinaintea oricărui periculŭ!“ „Nu mai vorbițĭ de acésta!“ rĕspunse Milanŭ. „Nu voue, nu fiiului meu; nimĕnui, nimĕnui nu voescŭ sĕ pregătescŭ unŭ periculŭ. Păstrați-vĕ viéța, toțĭ suntețĭ necesarĭ pentru țéră, pentru copilulŭ meu!“ Milanŭ tresări când rosti aceste cuvinte, lŭ dĕdŭ miniștrilorŭ mâna, carĭ simțeau cum tremură. Deodată îșĭ acoperì fața cu amêndouĕ mânile. Ilŭ năpădi unŭ plânsŭ amarŭ. Miniștrilorŭ li-se părea că acéstă mișcare descopere o nespusă miseriă; ei credeau, că regele e decisŭ a-șĭ căuta mórtea în câmpŭ. Unulŭ dintre ei îșĭ esprimă acéstă îngrijire. „Nu!“ rĕspunse regele. „Am renunțatŭ la tóte planurile mele, voiu face ordine în tóte afacerile încurcate. Nu intenționezŭ nimicŭ ascunsŭ.“

O oră mai târḑiu regele se afla cu miniștri la prânḑŭ, nimicŭ nu indica scenele furtunóse de mai nainte, părea că i s'a reîntorsŭ érășĭ plăcerea pentru esistența pămêntéscă. Obicînuita ordine de ḑi îșĭ luà loculŭ. Mâncară, beură, conversară, ca și când deodată s'ar fi reîntorsŭ speranța în timpurĭ mai bune. Trei anĭ mai târḑiu Milanŭ îșĭ reluă planulŭ de abdicare; idea se cópse în frumósa țéră a grădinilorŭ, carĭ încunjură loculŭ de cură Gleichenberg, de astădată Garașanin nu mai era lângă elŭ; regele Serbiei se schimbă într'unŭ simplu omŭ privatŭ, în contele de Takova.

(După „N. fr. Presse“.)

înaintea nóstră? Avemŭ patru proiecte; fie-care partidŭ trage pânza la sine, sperândŭ că dór va câştiga ceva, într'unŭ interesŭ exclusivŭ, pe când tóte partidele împreună înţelese am face ca printr'o lege unanimŭ votată sĕ câştige tótă populaţiunea rurală, fără ca proprietarii marĭ sĕ piérdă ceva.

Am vĕḑutŭ, d-lorŭ, cu acéstă ocasiune lucrurĭ carĭ m'au durutŭ; am vĕḑutŭ că pasiunile cele rele, pe carĭ le credeamŭ stinse, se desfăşură din nou. Am vĕḑutŭ cum fie-care din noi, în locŭ sĕ îndemne pe ceilalţĭ de alte credinţe la împreună înţelegere, ca sĕ dea o lege bună, vinŭ de lovescŭ în credinţele altora, vinŭ cu nedreptate de a-şĭ atribui exclusivŭ tóte reformele câte s'au făcută în acéstă ţéră de 30 de anĭ şi tăgăduescŭ adversarilorŭ lorŭ orĭ-ce participare, orĭ-ce meritŭ în opera regenerării nóstre politice şi sociale.

Aşa, cu mirare am vĕḑutŭ pe d-lŭ Emilŭ Mavrocordatŭ strigândŭ în acéstă cameră: Numai noi conservatorii amŭ făcutŭ ceva pentru ţĕranĭ în trecutŭ, şi mĕ bucurŭ, că şi aḑĭ noi presentămŭ o lege democratică. Vĕ bucuraţĭ, d-lorŭ conservatorĭ, că presentaţĭ o lege democratică? Dér care este acéstă lege democratică? Póte legea a căruĭ raportorŭ este d-lŭ Popescu. N'aveţĭ de ce vĕ fălì de acéstă lege, căcĭ numai democratică ea nu este. On. d-nŭ Popescu în raportulŭ sĕu reproduce o frasă din expunerea de motive a legeĭ presentate de actualulŭ ministru alŭ domeniilorŭ, şi ne îndémnă sĕ ne felicitămŭ cu toţiĭ de dărnicia prevĕḑĕtóre a străbunilorŭ noştri, a cărora pióse legăturĭ au constituitŭ întinsulŭ domeniu alŭ Statului, care ne permite aḑĭ a resolva o cestiune grea fără a lovi niciŭ unŭ interesŭ legitimŭ şi a atinge niciŭ unŭ dreptŭ. Aşa este, însĕ numai în parte; căcĭ trebue sĕ ne aducemŭ aminte, că din strămoşiĭ D-vóstre numai ceĭ vechĭ, numai adevĕraţiĭ boierĭ românĭ, celŭ puţinŭ în cea mai mare parte, făceau monastirĭ marĭ şi frumóse, luau din averile lorŭ moşiĭ şi le închinau locaşurilorŭ sânte, ziditĕ de dênşiĭ, puindu-le ca condiţie întreţinerĭ de spitale, de şcolĭ, şi alte aşedăminte de folosŭ publicŭ; ér ceilalţĭ strămoşĭ aĭ D-vóstre mai recenţĭ, mai amestecaţĭ cu sânge străinŭ, luau moşiile şi vechile monastirĭ ḑidite de părinţiĭ lorŭ şi le subjugau călugărilorŭ grecĭ. Şi trebuia cineva sĕ fiă cu totulŭ nesciutorŭ alŭ lucrurilorŭ acesteĭ ţĕrĭ spre a ignora abusurile, jafurile şi scandalurile ce cuveniturile moşiilor ḑise închinate făceau până în ḑilele nóstre aceĭ *harmăsarĭ grecescĭ*, carĭ purtau numele de egumenĭ în monastirile închinate. (Ilaritate).

In tinereţile mele am vĕḑutŭ cu ochiĭ meĭ pe unulŭ din aceştĭ pioşĭ călugĕrĭ, şi era unulŭ din ceĭ maĭ bunĭ, percurgêndŭ satulŭ Papăuţĭ şi alte mahalale ale oraşuluĭ Botosanĭ, şi executândŭ personalŭ pe bieţiĭ locuitorĭ sĕ rĕspundă bezmanulŭ datoritŭ monastireĭ închinate din Papăuţĭ. Rogŭ pe D. primarŭ de Botoşanĭ, onor. nostru colegŭ Enacovicĭ, sĕ declare, decă cele spuse nu suntŭ adevĕrate; faptele suntŭ expuse în acte şi sute de petiţiunĭ aflate în archivele primăriei. Prea cuviosulŭ părinte, cu cârja pastorală în mână, ... (întreruperĭ, ilaritate) intra din casă în casă, din cârciumă în cârciumă, şi spărgea ferestrile, ridica uşile şi strica carafele cu rachiu. Bieţiĭ Românĭ, cu femeile şi copiiĭ lorŭ, rĕmâneau tremurândŭ în mijloculŭ ierneĭ în case fără uşĭ şi ferestre, şi tóte acestea le făcea pentru că nu li-se plătise doĭ-treĭ sfanţĭ datorĭţĭ din bezmanulŭ monastireĭ. D'apoĭ scandalosul traiu alŭ sânţilor părinţĭ! Eĭ aveau caretele cele maĭ luxóse, ceĭ maĭ frumoşĭ caĭ, mobilele cele maĭ resfăţate şi pe dênsele accesoriĭ încă şi maĭ frumóse! (Ilaritate, aplause.)

Acestorŭ scandalurĭ demoralisatóre, spectatorĭ amŭ fostŭ cu tótă generaţiunea mea de pe atuncĭ, şi conservatorĭ şi liberalĭ? Toţĭ ne-amŭ juratŭ ca sĕ lucrămŭ spre a ajunge la putinţa de a'ĭ retrimite la Ierusalim, la sântulŭ Munte; la Sinaia din Egiptŭ pe aceştĭ sânţĭ părinţĭ, ce făceau atâtea pĕcate în numele Domnului! D-vóstră D-lorŭ aţĭ menţionatŭ cu laudă pe aceĭ strămoşĭ, carĭ au datŭ călugărilorŭ pămênteni şi străinĭ atâtea nenumĕrate moşiĭ, dér aţĭ trecutŭ sub tăcere réua întrebuinţare ce eĭ făceau de veniturile moşiilorŭ şi n'aţĭ ḑisŭ unŭ cuvêntŭ pentru acela, care şi-a pusŭ în pericolŭ Domnia spre a întórce Statuluĭ română a partea din teritoriulŭ română. N'aţĭ ḑisŭ unŭ cuvêntŭ despre aceĭ patrioţĭ conservatorĭ şi liberalĭ, carĭ în 1862 şi 1864 au ajutatŭ în sĕvîrşirea mareluĭ actŭ alŭ secularisăreĭ.

In acéstă mare cestiune Europa'şĭ păstrase dreptulŭ de a'şĭ ḑice ultimulŭ sĕu cuvêntŭ. Rusia maĭ alesŭ sprijinea prin o politică monastirile grecescĭ. Vodă-Cuza dorea din inimă secularisarea; însĕ se temea sĕ nu aducă asupra ţĕreĭ greutăţĭ şi pericole.

Noi, miniştri, 'ĭ propuserămŭ ca actulŭ naţionalŭ sĕ se facă din iniţiativa naţiuneĭ, adecă a Parlamentuluĭ. Noi, ḑicea elŭ, nu voiescŭ a compromite ţéra, preferŭ a mĕ compromite pe mine. Eu dér voiu lua iniţiativa. Proiectulŭ desecularisare sĕ viă dér din iniţiativa guvernuluĭ, şi eu voiu lua rĕspunderea. N'am pentru ce a mĕ teme. Când m'aţĭ alesŭ Domnŭ aveamŭ 8 galbinĭ în busunarŭ. Moşia mea părintéscă era ipotecată. Prăvăliile mele din Galaţĭ erau vêndute.

Eĭ bine, astăḑĭ mĭ-am liberatŭ moşia, am maĭ cumpĕratŭ Ruginósa, am dar cu ce trăi şi retrasŭ din domnia; şi dér n'am pentru ce a nu mĕ espune, maĭ alesŭ într'o causă unde toţĭ Româniĭ suntem uniţĭ.

Eĭ bine, nicĭ d. raportorŭ, nicĭ unul dintre d-niĭ miniştri, dintre d-niĭ deputaţĭ nu a amintitŭ măcarŭ numele aceluia, care a constituitŭ domeniulŭ statuluĭ română, acestŭ domeniu, care pentru sute de anĭ este chematŭ a feri România de proletariatulŭ câmpenescŭ.

Viu acum, D-lorŭ, la cestiunea ce este la ordinea ḑileĭ, la împroprietărirea, sĕu maĭ bine ḑicêndŭ, la vêndarea de pămêntŭ muncitorilorŭ agricolĭ.

Şi fiind-că espunerea de motive şi raportulŭ d-luĭ Popescu se referă la legea rurală din 1864, uniĭ criticândŭ acestŭ articolu şi alţiĭ lăudându-lŭ, daţi-mĭ voe, D-lorŭ deputaţĭ, sĕ vĕ expunŭ în scurtŭ în ce simţŭ, în ce împrejurărĭ s'a făcutŭ legea rurală din 1864, şi carĭ erau condiţiunile legale, în carĭ se afla proprietatea, stăpâniĭ de moşiĭ şi ţĕraniĭ înainte de 1864.

Legea rurală a emancipatŭ braţele ţĕranilorŭ supuse clăceĭ, boerescului; şi totodată a emancipatŭ şi proprietatea cu mare deosebire de a da pămêntŭ generaţiunilorŭ de ţĕranĭ, aşeḑaţĭ pe moşiă, până la două treimĭ a pămêntuluĭ de cultură.

Acéstă lege nu era dér o lege de împroprietărire, ci o lege de emancipare, de o desfiinţare a relaţiunilorŭ feudalĭ ce lega pe ţĕranĭ cu moşia, şi pe moşiă cu ţĕraniĭ; o lege care fonda proprietatea mare şi proprietatea mică absolută, întrégă, proprietatea individuală, liberă, proprietatea occidentală. Astfelŭ nu era la noi proprietate teritorială înainte de 1864, cu tóte stăruinţele dela regulamentulŭ organicŭ şi până la 1864 de a fonda o asemenea proprietate.

I adevĕrŭ, noi vedemŭ în tóte actele, carĭ constitue titlurile de proprietate particulară, că la fiăcare domniă nouă, stăpâniĭ de moşiĭ se adresau cătră stăpânire cerêndŭ hrisóve pentru a li-se recunósce stăpânirea pe acele moşiĭ.

Şi socotiţĭ, D-lorŭ meĭ, că stăpâniĭ, odată recunoscêndu-li-se din partea Domnieĭ dreptulŭ de stăpânire, erau adevĕraţĭ proprietarĭ în sensulŭ de astăḑĭ, că puteau dispune de moşia lorŭ fără impedecare; că puteau regula relaţiunile lorŭ cum ar fi voitŭ cu sătenii statornicĭţĭ pe moşiă? Erore; Statulŭ avea dreptŭ a interveni în tóte cestiunile atingĕtóre de acele moşiĭ şi de aceĭ ce locuiau pe ele.

(Va urma.)

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1889.

Raportulŭ secretaruluĭ generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1888—89.

(Urmare).

2. Reposatulŭ *Iacob de Neuschotz* bancherŭ din Iaşĭ, a lăsatŭ Academieĭ prin testamentŭ suma de 20,000 leĭ în bilete de bancă. Donatorulŭ a dispusŭ în testamentulŭ sĕu că:

„Acéstă capitalŭ va face parte din „fondurile Academieĭ. Veniturile luĭ vorŭ „fi prevĕḑute în bugetulŭ anualŭ alŭ A-„cademieĭ şi se vorŭ afecta pentru premiĭ „autorilorŭ de opere ce, după apreţiarea „Academieĭ, se vorŭ admite ca bune şi „folositóre“.

3. *D-lŭ Alexandru Constantinŭ Bodescu*, consilierŭ alŭ Curţeĭ Imperiale, curatorŭ onorificŭ alŭ gimnasiuluĭ din Chişinău şi comandorŭ alŭ maĭ multorŭ ordine, locuindŭ în oraşulŭ Bălţĭ în Basarabia, a făcutŭ Academieĭ o donaţiune de 2,000 ruble în hârtie, pentru carĭ s'a realisatŭ suma de leĭ 5,345, banĭ 60. D-lŭ Bodescu, făcêndŭ Academieĭ acéstă donaţiune, i-a lăsatŭ deplină libertate pentru a hotărî întrebuinţarea eĭ.

Delegaţiunea, în conformitate cu Art. 85 al. 3 din Regulamentulŭ Academieĭ, a decisŭ a primi donaţiunea Princeseĭ Alina Ştirbeiu, legatulŭ Neuschotz şi donaţiunea Bodescu. In urma acestorŭ decisiunĭ s'a obţinutŭ autorisarea regală cerută de lege, s'au primitŭ sumele dăruite şi s'au capitalisatŭ în efecte publice. Rĕmâne acum ca Academia, conformŭ dispoziţiuneĭ din Art. 7, lit. n. din Statute, sĕ dea aprobarea sa definitivă asupra primireĭ legatuluĭ şi donaţiunilorŭ, carĭ i s'au făcutŭ şi sĕ regulamenteze întrebuinţarea legatuluĭ Neuschotz şi a donaţiuneĭ Bodescu.

4. Succesiunea *Ioanŭ Fĕtu* a fostŭ pe deplinŭ regulată în urma decisiunilorŭ luate de Academia în sesiunea trecută. Legatele speciale, a cărorŭ executare cădea în sarcina Academieĭ ca legatară universală, au fostŭ date la destinaţiunile indicate prin testamentŭ. Delegaţiunea a luatŭ cuvenitele mĕsurĭ spre a se vinde sĕu a se închiria móra cu vaporŭ care represintă o însemnată parte din valórea totală a legatuluĭ Fĕtu şi care de maĭ multĭ anĭ stă în nelucrare.

5. S'a regulatŭ asemenea definitivŭ succesiunea reposatuluĭ *Dr. Obedenaru*. Acţiunea judecătorescă, care se intentase pentru anularea testamentuluĭ, n'a ajunsŭ la nicĭ unŭ resultatŭ. Inalta Curte de Casaţie a recunoscutŭ validitatea testamentuluĭ şi astfelŭ succesiunea a rĕmasŭ aşa cum rĕposatulŭ nostru colegŭ a voit'o prin testamentulŭ sĕu. Validitatea testamentuluĭ, şi prin urmare drepturile Academieĭ, au fostŭ apĕrate înaintea Inalteĭ Curţĭ de cătră d-lŭ avocatŭ Vas. Brătianu, care a binevoitŭ a lua gratis asupră-şĭ acéstă sarcine. (Va urma.)

Literatură.

Foia bisericéscă şi şcolastică, organŭ alŭ provincieĭ metropolitane gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraşŭ; apare în Blaşiu de 2 orĭ pe lună şi costă pe anŭ 6 fl. Redactorĭ: *Dr. Ioanŭ Raţŭ* şi *Al. Uilăcanŭ*. — Nr. 13 dela 1 Aprilŭ conţine în partea bisericéscă: Căsĕtoria preoţilorŭ (urmare); Purcederea Spirituluĭ sânt şi dela Fiiulŭ, de Petru Birta; Preotulŭ şi căsĕtoriţiĭ litiganţĭ (urmare); Despre iubirea creştinéscă (urmare), de G. Munteanŭ; Indreptariu pentru predicatorĭ; Testamentulŭ vechiu; Varietăţĭ. — In partea şcolastică: Grădinele şcolastice; Varietăţĭ; Puntea luĭ Traianŭ peste Dunăre (urmare), de N. Popescu; Originea ḑiaristiceĭ, de I. Mărculetŭ; Cunoscinţe din istoria educaţiuneĭ şi instrucţiuneĭ, de Maximŭ Popŭ; Corespondenţă, de Dionisiu Branŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Parisŭ, 3 Aprilie. Camera a respinsŭ propunerea senatuluĭ, de a se trimite înaintea judecătorieĭ de poliţiă corecţională vătĕmările presseĭ în contra funcţionarilorŭ statuluĭ. — Procesulŭ în contra ligeĭ patrioţilorŭ a începutŭ erĭ. S'au ascultatŭ martoriĭ. Joĭ se vorŭ ţine vorbirea de acusaţiune şi pledoariile. Nu s'a întêmplatŭ nicĭ unŭ incidentŭ. — S'a rĕspânditŭ sgomotulŭ, că Boulanger s'a refugiatŭ în ascunsŭ la Bruxela. Sgomotulŭ se desminte, cu tóte astea Boulanger se ţine ascunsŭ.

DIVERSE.

Centenarulŭ luĭ Gabelsberger. Societatea stenografilorŭ austriacĭ a serbatŭ Sâmbăta trecută în Viena centenarulŭ măiestruluĭ lorŭ Gabelsberger. In decursulŭ ḑileĭ s'au primitŭ din diverse oraşe o mulţime de felicitărĭ.

Fiiulŭ celuĭ de 104 anĭ. Din Parisŭ se scrie, că uniculŭ fiiu alŭ bĕtrânuluĭ chemistŭ de 104 anĭ Chevreuil a muritŭ. Rĕposatulŭ fiiu ajunsese vêrsta de 70 de anĭ. Bĕtrânuluĭ tată i-se ţine ascunsă mórtea fiu-sĕu.

Fómete în Apulia. Crisa economică a produsŭ cumplită miseriă în Apulia, precum află din Andria „N. fr. Presse“. Fómetea secetă jertfe întocmaĭ ca o pestilenţă. Familiĭ întregĭ, care înainte aveau asigurată o bucăţică de pâne şi care, deşi flămânḑiau, de ruşine sufereau în tăcere, acum cutrieră stradele cerşindŭ. Cu obrajiĭ palidĭ şi scofâlciţĭ şi cu ochiĭ aprinşĭ ca de frigurĭ implóră trecĕtorilorŭ pâne „ca sĕ nu móră de fóme“. Şi ce sĕ ḑicĭ de ţĕranĭ? Peste 20,000 de ţĕranĭ îşĭ batŭ capulŭ şi nu sciu cu ce sĕ îşĭ hrănéscă familiile. Unŭ ţĕranŭ, anume Ruberti, cădŭ deodată josŭ, pe când se tîra pe stradă. Ii veni ajutorŭ, fŭ întrebatŭ ce are, dér nu putŭ rĕspunde, ochiĭ erau ca la unŭ mortŭ. „Sufere de fóme“, ḑise mediculŭ, şi sĕrmanulŭ maĭ avŭ putere sĕ dea din capŭ, că aşa este. Ţĕranulŭ Monteriti murĭ de fóme. O femeiă bĕtrână cădŭ fără consciinţă josŭ în piéţă, nu mâncase de două ḑile. Bucătăriile poporale împartŭ, nu-ĭ vorbă, în tótă ḑiua 200 porţiunĭ, dér ceĭ carĭ flămânḑescŭ suntŭ 20,000.

100 studenţĭ arşĭ. O scrisóre din Japonia vestesce, că o mare nenorocire s'a întêmplatŭ în Tokio. Universitatea din acelŭ oraşŭ, care era şi internatŭ, s'a aprinsŭ în mieḑulŭ nopţiĭ, când dormiau toţĭ, şi peste 100 de studenţĭ murirĕ arşĭ de viĭ. Numaĭ treĭ studenţĭ putură scăpa rĕu stâlciţĭ, sărindŭ pe o ferestră.

Omorîrea unuĭ ministru iaponezŭ. Serbarea ce s'a datŭ în Tokis cu ocasiunea publicăriĭ noueĭ constituţiunĭ japoneze a fostŭ întreruptă prin omorîrea ministruluĭ de instrucţiune, vicontele Mori. „Münch. Allg. Ztg“ află din Tokio cu data de 15 Februarie următórele: Ministrulŭ tocmaĭ se îmbrăca ca sĕ se ducă la vestirea cea sĕrbătorescă a constituţieĭ în palatulŭ împĕratuluĭ, când unŭ tînĕrŭ bărbatŭ voi sĕ i-se anunţe ḑicêndŭ că are sĕ 'ĭ facă ministruluĭ o importantă împărtăşire. Secretarulŭ privatŭ nu voi sĕ-lŭ anunţe insistândŭ sĕ i-se comunice luĭ. După multă codire, îĭ împărtăşi că a venitŭ sĕ facă atentŭ pe ministrulŭ, că unŭ numĕrŭ de studenţĭ nemulţămiţĭ şi oţĕriţĭ pe ministru ar fi plănuitŭ pentru acéstă ḑi unŭ atentatŭ la viéţa luĭ. Secretarulŭ raportă ministruluĭ, care ḑise că nu pune greutate pe nisce date atâtŭ de nehotărâte, aşa că secretarulŭ se duse érăşĭ josŭ sĕ maĭ pună întrebărĭ. In curêndŭ veni ministrulŭ în plină uniformă pe trepte în josŭ şi trecêndŭ pe lângă odaia unde şedeau ceĭ doi, secretarulŭ ḑise: Ăsta-i tînĕrulŭ!“ Acesta se apropiă de ministru şi începe a'ĭ istorisi. Deodată apucă pe ministrulŭ cu mâna stângă, ér cu drépta îĭ împlântă unŭ cuţitŭ în pântece. La momentŭ sări poliţistulŭ, care însoţia totdéuna trăsura ministruluĭ şi cu o singură lovitură de sabiă îĭ despică ucigaşuluĭ capulŭ, aşa că acesta imediatŭ cădŭ mortŭ la pămêntŭ, ér ministrulŭ maĭ trăi 24 de ore. Ucigaşulŭ era de 25 anĭ şi funcţionarŭ inferiorŭ în ministerulŭ de agricultură. După cum s'a constatatŭ din hârtiile găsite la elŭ, omoritorulŭ îşĭ propusese sĕ rĕsbune tocmaĭ în acéstă ḑi o hulă adusă ḑeuluĭ Ise prin aceea, că ministrulŭ a intratŭ în templu încălţatŭ cu cisme.

Cutremurŭ de pămêntŭ în Japonia. Din Tokio se scrie, că în partea de sud-est a Japonieĭ s'a simţitŭ la 18 Febr. unŭ cutremurŭ de pămêntŭ din cele maĭ merĭ, cutremurŭ care a avutŭ dreptŭ urmare că în maĭ multe oraşe olanele de pe case au căḑutŭ josŭ, ér clădirile de o construcţiă maĭ slabă s'au dărîmatŭ şi ele. Cutremurulŭ a duratŭ vr'o ḑece minute şi s'a făcutŭ cu maĭ multe întreruperĭ. Maĭ multe stricăciunĭ s'au făcutŭ în Yacotran, ér la Tokio numaĭ părţile maĭ de josŭ ale oraşuluĭ au suferitŭ pagube.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 3 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argintŭ românescŭ -	„	9.44	„	9.48
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.56	„	9.59
Lire turcescĭ - - -	„	10.84	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.84	„	9.88
Galbinĭ	„	5.62	„	5.65
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	103.10
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	120 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	115.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	145.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - - - - - - - -	131.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.95
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.95
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.95
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.95
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.95
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.95
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.90
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.50
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	142.75
Acțiunile băncei austro-ungare - -	892.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	304.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	300 50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.71
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.56½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	59.10
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.85

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 oră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amedĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre dimineța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineța.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelelatŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu accelelatŭ	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișu			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfalĕu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașu	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușu	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulu de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bĕrzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulu de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușu	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulu nou	9.11	8.01
Aradu	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lomneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lomneșu	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.
Cerna	2.
Uniedóra	3.

Unied.-Simeria (Pisk

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii grose însemneză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.